

**CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE**

4 avril 2023

PROPOSITION DE LOI

**modifiant la loi du 3 juillet 1978
relative aux contrats de travail,
en ce qui concerne l'élargissement
de la dispense de production
d'un certificat médical**

(déposée par M. Kristof Calvo et
Mme Cécile Cornet)

**BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS**

4 april 2023

WETSVOORSTEL

**tot wijziging van de wet van 3 juli 1978
betreffende de arbeidsovereenkomsten,
voor wat de verbreding van de vrijstelling
op het voorleggen
van een geneeskundig getuigschrift betreft**

(ingediend door de heer Kristof Calvo en
mevrouw Cécile Cornet)

RÉSUMÉ

Cette proposition de loi modifie la réglementation relative à la production d'un certificat médical. Le travailleur ne sera pas tenu, trois fois par année calendrier, de produire un certificat médical pour les trois premiers jours d'une incapacité de travail. En outre, la proposition de loi supprime l'exception prévue pour les entreprises occupant moins de cinquante travailleurs.

SAMENVATTING

Dit wetsvoorstel wijzigt de regeling inzake het voorleggen van een geneeskundig getuigschrift. De werknemer zal er driemaal per kalenderjaar niet toe gehouden zijn een geneeskundig getuigschrift voor te leggen voor de eerste drie dagen van een arbeidsongeschiktheid. Daarnaast wordt de uitzondering die bestaat voor ondernemingen met minder dan 50 werknemers opgeheven.

N-VA	: Nieuw-Vlaamse Alliantie
Ecolo-Groen	: Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales – Groen
PS	: Parti Socialiste
VB	: Vlaams Belang
MR	: Mouvement Réformateur
cd&v	: Christen-Democratisch en Vlaams
PVDA-PTB	: Partij van de Arbeid van België – Parti du Travail de Belgique
Open Vld	: Open Vlaamse liberalen en democraten
Vooruit	: Vooruit
Les Engagés	: Les Engagés
DéFI	: Démocrate Fédéraliste Indépendant
INDEP-ONAFH	: Indépendant – Onafhankelijk

Abréviations dans la numérotation des publications:		Afkorting bij de nummering van de publicaties:	
DOC 55 0000/000	Document de la 55 ^e législature, suivi du numéro de base et numéro de suivi	DOC 55 0000/000	Parlementair document van de 55 ^e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer
QRVA	Questions et Réponses écrites	QRVA	Schriftelijke Vragen en Antwoorden
CRIV	Version provisoire du Compte Rendu Intégral	CRIV	Voorlopige versie van het Integraal Verslag
CRABV	Compte Rendu Analytique	CRABV	Beknopt Verslag
CRIV	Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes)	CRIV	Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaalde beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen)
PLEN	Séance plénière	PLEN	Plenum
COM	Réunion de commission	COM	Commissievergadering
MOT	Motions déposées en conclusion d'interpellations (papier beige)	MOT	Moties tot besluit van interpellaties (beigegekleurig papier)

DÉVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

La présente proposition de loi s'inscrit dans le prolongement de la réglementation relative à la production d'un certificat médical, telle qu'introduite par la loi du 30 octobre 2022 portant des dispositions diverses relatives à l'incapacité de travail¹. Cette loi prévoit qu'un travailleur n'est pas tenu, trois fois par année calendrier, de produire un certificat médical pour le premier jour d'une incapacité de travail. Une possibilité de déroger à cette dispense est toutefois prévue pour certaines entreprises.

Avec la loi précitée, le gouvernement entendait prudemment emboîter le pas à d'autres pays européens, qui avaient déjà supprimé le certificat médical pour les absences de courte durée. L'adoption de cette loi se fondait sur l'analyse selon laquelle des mesures similaires avaient eu un effet positif sur les absences pour maladie de courte durée dans plusieurs pays européens. Cette loi visait par ailleurs à réduire la charge administrative pesant sur les médecins généralistes.

Nous estimons que la loi précitée du 30 octobre constitue un pas dans la bonne direction, mais ne va pas assez loin pour atteindre les objectifs visés. Les charges administratives pour les médecins généralistes et les coûts qui en découlent pour la société ne sont en effet réduits que de manière limitée. Pour un nombre significatif de maladies, quelques jours sans suivi médical suffisent pour la guérir. Or, en vertu de la réglementation actuelle, les travailleurs malades doivent prendre rendez-vous chez le médecin généraliste dès le deuxième jour. Pendant une période où les infections sont nombreuses, cela occasionne une pression supplémentaire sur les médecins généralistes, qui se retrouvent confrontés à des temps d'attente croissants et sont dès lors contraints de consacrer moins de temps aux patients ayant besoin de soins médicaux. Le fait que la dispense de certificat médical n'est valable que pour le premier jour de maladie est sans doute insuffisant pour que les effets positifs – moins d'absences pour maladie de courte durée – se manifestent pleinement.

En élargissant la réglementation instaurée par la loi du 30 octobre 2022 aux trois premiers jours de maladie, on poursuit en outre l'évolution positive vers une plus grande confiance de l'employeur et une responsabilisation accrue du travailleur dans le cadre de la notification

¹ Loi du 30 octobre 2022 portant des dispositions diverses relatives à l'incapacité de travail, publiée au *Moniteur belge* du 18 novembre 2022.

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

Dit wetvoorstel bouwt verder op de regeling inzake het voorleggen van een geneeskundig getuigschrift, zoals deze werd ingevoerd met de wet van 30 oktober 2022 houdende diverse bepalingen betreffende arbeidsongeschiktheid¹. In deze wet wordt bepaald dat een werknemer er driemaal per kalenderjaar niet toe gehouden is een geneeskundig getuigschrift voor te leggen voor de eerste dag van een arbeidsongeschiktheid. Er bestaat wel een afwijking van deze vrijstelling voor een aantal ondernemingen.

Met de eerder genoemde wet beoogde de regering voorzichtig in de voetstappen te treden van andere Europese landen die de afschaffing van het geneeskundig getuigschrift voor kortdurende afwezigheden wegens ziekte al hebben ingevoerd. De grondreden voor de goedkeuring van deze wet was de analyse dat soortgelijke maatregelen in een aantal Europese landen een positief effect hebben gehad op het kortdurend ziekteverzuim. Daarnaast beoogde men met deze wet de administratieve lasten voor de huisartsen te verlagen.

Wij gaan er vanuit dat de bovenvermelde wet van 30 oktober een stap in de goede richting is, maar niet ver genoeg gaat om de beoogde doelstellingen te behalen. De administratieve lasten voor de huisartsen en de daarmee gepaard gaande kosten voor de maatschappij worden immers slechts beperkt gereduceerd. Voor een significant aantal zieken volstaat enkele dagen uitzielen zonder verdere medische opvolging, maar onder de huidige regeling moeten zij vanaf de tweede dag wel degelijk een afspraak bij de huisarts maken. In periodes met veel infecties vormt dit een bijkomende druk op de huisartsen, die daardoor worden geconfronteerd met oplopende wachttijden waardoor zij minder tijd kunnen besteden aan patiënten met een nood aan medische verzorging. Het feit dat de vrijstelling van een geneeskundig getuigschrift slechts geldt voor de eerste dag van ziekte is wellicht onvoldoende om de positieve effecten – minder kortdurend ziekteverzuim – volop te laten spelen.

Het is bovendien fundamenteel dat door de regeling, ingevoerd met de wet van 30 oktober 2022, uit te breiden naar de eerste drie dagen van de ziekte, de positieve evolutie naar meer vertrouwen en eigen verantwoordelijkheid bij ziektemelding wordt verdergezet. Daarom wordt

¹ Wet van 30 oktober 2022 houdende diverse bepalingen betreffende arbeidsongeschiktheid, bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad* van 18 november 2022.

d'une maladie. C'est pourquoi la présente proposition de loi supprime également l'exception pour les entreprises occupant moins de cinquante travailleurs. Nous demandons en outre au gouvernement fédéral de prévoir une réglementation identique pour les fonctionnaires.

Enfin, il convient de souligner que la possibilité de contrôle par l'employeur pendant ces trois premiers jours de maladie ne disparaît nullement. En cas de doute ou de soupçons d'abus, il peut toujours faire appel à un médecin-contrôleur.

COMMENTAIRE DES ARTICLES

Article 1er

Cet article fixe le fondement constitutionnel de la compétence. Il concerne une matière visée à l'article 74 de la Constitution.

Art. 2

L'article 2 élargit la dérogation à la règle relative à la production d'un certificat médical telle que prévue actuellement à l'article 31, § 2/1, de la loi du 3 juillet 1978 relative aux contrats de travail².

L'article 2 de la présente proposition de loi remplace le § 2/1 de l'article 31 de la loi du 3 juillet 1978. Ce paragraphe modifié déroge à la règle visée à l'article 31, § 2, alinéas 2 et 3, en prévoyant que le travailleur n'est pas tenu, trois fois par année calendrier, de produire un certificat médical pour les trois premiers jours d'une incapacité de travail. Cette dérogation ne sera, logiquement, d'application que dans la mesure où il existe, dans l'entreprise, une obligation de produire un certificat médical, soit en vertu d'une convention collective de travail, soit en vertu du Règlement de travail.

Le travailleur qui a recours à cette dérogation ne devra pas non plus produire de certificat médical à la demande de l'employeur. Cette dispense s'applique tant à une incapacité de travail de trois jours qu'aux trois premiers jours d'une période d'incapacité de travail plus longue. En effet, il n'est pas possible pour le travailleur de savoir avec certitude à l'avance combien de temps durera son incapacité de travail. Le travailleur qui constate, après les trois premiers jours d'incapacité

² Loi du 3 juillet 1978 relative aux contrats de travail, publiée au *Moniteur belge* du 22 août 1978, err., *Moniteur belge*, 30 août 1978.

in dit wetsvoorstel de uitzondering voor ondernemingen met minder dan 50 werknemers eveneens opgeheven. Wij verzoeken de federale regering bovendien om een gelijkschakeling van de voorgestelde regeling voor de ambtenaren.

Tot slot moet worden benadrukt dat de mogelijkheid tot controle vanwege de werkgever tijdens deze eerste drie dagen ziekte geenszins verdwijnt. Bij twijfel of vermoedens over misbruik kan nog steeds een controlearts worden ingeschakeld.

TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Artikel 1

Dit artikel bepaalt de grondwettelijke bevoegdheidsgrond. Het betreft een aangelegenheid als bedoeld in artikel 74 van de Grondwet.

Art. 2

Artikel 2 verbreedt de afwijking van de regeling inzake het voorleggen van een geneeskundig getuigschrift, zoals deze momenteel wordt bepaald in artikel 31, § 2/1, van de wet van 3 juli 1978 betreffende de arbeidsovereenkomsten².

Artikel 2 van dit wetsvoorstel vervangt § 2/1 van artikel 31 van de wet van 3 juli 1978. Deze gewijzigde paragraaf wijkt af van de regeling zoals bedoeld in artikel 31, § 2, tweede en derde lid, door te bepalen dat de werknemer er driemaal per kalenderjaar niet toe gehouden is een geneeskundig getuigschrift voor te leggen voor de eerste drie dagen van een arbeidsongeschiktheid. Deze vrijstelling zal logischerwijs enkel van toepassing zijn voor zover er in de onderneming een verplichting bestaat om een geneeskundig getuigschrift voor te leggen, hetzij op basis van een collectieve arbeidsovereenkomst, hetzij op basis van het arbeidsreglement.

De werknemer die gebruikmaakt van deze vrijstelling zal ook geen geneeskundig getuigschrift moeten voorleggen op verzoek van de werkgever. Deze vrijstelling geldt zowel voor een arbeidsongeschiktheid van drie dagen, als voor de eerste drie dagen van een langere periode van arbeidsongeschiktheid. De werknemer kan immers niet op voorhand met zekerheid weten hoelang zijn arbeidsongeschiktheid zal duren. De werknemer die na de eerste drie dagen arbeidsongeschiktheid vaststelt

² Wet van 3 juli 1978 betreffende de arbeidsovereenkomsten, bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad* van 22 augustus 1978, err., *Belgisch Staatsblad*, 30 augustus 1978.

de travail, que celle-ci se prolongera, pourra donc avoir recours à cette mesure. On évite ainsi que le travailleur doive faire constater son incapacité de travail de manière rétroactive. Le cas échéant, le travailleur devra produire un certificat médical à partir du quatrième jour de l'incapacité de travail.

Dans la disposition modifiée, le terme “jours” contenu dans les articles de la loi du 3 juillet 1978 relative aux contrats de travail qui concernent le maintien de la rémunération en cas d'incapacité de travail (articles 52, 70, 71, 112, 119.10 et 119.12) est interprété comme “jours calendrier” (soit tous les jours d'une année calendrier). Cela signifie que, si un travailleur tombe malade un jeudi ou un vendredi et est toujours malade après le week-end, il doit produire un certificat médical le lundi. Les trois premiers jours de l'incapacité de travail comprennent donc les jours où il ne travaille habituellement pas.

Il peut être précisé qu'il s'agit d'une dispense de l'obligation pour le travailleur de présenter un certificat médical à l'employeur. Si le travailleur ne produit pas de certificat qui couvre les trois premiers jours de son incapacité de travail, il utilise cette dispense. S'il produit un certificat qui couvre les trois premiers jours de son incapacité de travail, il ne fait pas usage de cette dispense. Ce sera par exemple le cas lorsque le certificat pour une période d'incapacité de travail plus longue est obtenu dès le premier jour de l'incapacité de travail et est encore envoyé ou remis ultérieurement. Dans ce dernier cas, puisque le travailleur ne fait pas usage de la dispense, il doit tenir compte du délai de présentation du certificat, tel que prévu à l'article 31, § 2, troisième alinéa, de la loi du 3 juillet 1978, et des conséquences que cette loi attache au non-respect de ce délai.

Le § 2/1 modifié par l'article 2 de la présente proposition de loi ne déroge pas à l'article 31, § 2, alinéa 1er, de la loi du 3 juillet 1978. Le travailleur devra donc toujours avertir immédiatement son employeur de son incapacité de travail.

Enfin, le nouveau § 2/1 abroge la possibilité de déroger à cette dispense, qui était encore prévue par la loi du 30 octobre 2022. Les entreprises occupant moins de 50 travailleurs au 1er janvier de l'année calendrier concernée ne pourront plus, par suite de l'article 2 de la présente proposition de loi, déroger à la dispense visée au § 2/1.

dat zijn arbeidsongeschiktheid langer zal duren, zal dus ook kunnen gebruikmaken van deze maatregel. Op deze wijze wordt vermeden dat de werknemer zijn arbeidsongeschiktheid retroactief zou moeten laten vaststellen. In voorkomend geval moet de werknemer een geneeskundig getuigschrift voorleggen vanaf de vierde dag arbeidsongeschiktheid.

De gewijzigde regeling volgt de interpretatie van het woord “dagen” in de artikelen van de wet van 3 juli 1978 betreffende de arbeidsovereenkomsten over het behoud van loon in geval van arbeidsongeschiktheid (artikelen 52, 70, 71, 112, 119.10 en 119.12) als kalenderdagen (oftewel alle dagen van een kalenderjaar). Dat betekent dat wanneer een werknemer op donderdag of vrijdag ziek wordt en na het weekend nog steeds ziek is, op maandag een geneeskundig getuigschrift moet voorleggen. In de eerste drie dagen van een arbeidsongeschiktheid worden dus ook de dagen meegeteld waarop normaal niet wordt gewerkt.

Er kan verduidelijkt worden dat het gaat om een vrijstelling van de verplichting voor de werknemer om een geneeskundig getuigschrift te bezorgen aan de werkgever. Indien de werknemer geen getuigschrift voorlegt dat de eerste drie dagen van zijn arbeidsongeschiktheid dekt, maakt hij gebruik van deze vrijstelling. Indien hij wel een getuigschrift voorlegt dat de eerste drie dagen van zijn arbeidsongeschiktheid dekt, maakt hij geen gebruik van deze vrijstelling. Dit laatste is bijvoorbeeld het geval in de situatie waarin het getuigschrift voor een langere periode van arbeidsongeschiktheid wel reeds de eerste dag van de arbeidsongeschiktheid wordt bekomen en nadien wordt verzonden of afgegeven. In dit laatste geval moet de werknemer, aangezien hij geen gebruikmaakt van de vrijstelling, evenwel rekening houden met de termijn voor het voorleggen van het getuigschrift, zoals bepaald overeenkomstig artikel 31, § 2, derde lid, van de wet van 3 juli 1978, en de gevolgen die deze wet verbindt aan het niet-naleven van deze termijn.

De door artikel 2 van dit wetsvoorstel gewijzigde § 2/1 wijkt niet af van artikel 31, § 2, eerste lid, van de wet van 3 juli 1978. De werknemer zal dus nog steeds zijn werkgever onmiddellijk op de hoogte moeten brengen van zijn arbeidsongeschiktheid.

Ten slotte heft de nieuwe § 2/1 een mogelijkheid tot afwijking van deze vrijstelling op, zoals deze wel nog bepaald was in de wet van 30 oktober 2022. Ondernemingen die minder dan 50 werknemers tewerkstellen op 1 januari van het betrokken kalenderjaar zullen door artikel 2 van voorliggend wetsvoorstel niet langer kunnen afwijken van de vrijstelling van § 2/1.

Art. 3

Cet article règle l'entrée en vigueur. Par souci de simplicité, nous avons choisi le premier jour de l'année calendrier suivante.

Art. 3

Dit artikel regelt de inwerkintreding. Voor de eenvoud wordt gekozen voor de eerste dag van het volgende kalenderjaar.

Kristof Calvo (Ecolo-Groen)
Cécile Cornet (Ecolo-Groen)

PROPOSITION DE LOI**Article 1er**

La présente loi règle une matière visée à l'article 74 de la Constitution.

Art. 2

Dans l'article 31 de la loi du 3 juillet 1978 relative aux contrats de travail, modifié en dernier lieu par la loi du 30 octobre 2022, le paragraphe 2/1 est remplacé par ce qui suit:

“§ 2/1. Par dérogation au § 2, alinéas 2 et 3, le travailleur n'est pas tenu, trois fois par année calendrier, de produire un certificat médical pour les trois premiers jours d'une incapacité de travail. Le cas échéant, il communique immédiatement à l'employeur l'adresse où il séjourne durant ces trois premiers jours d'incapacité de travail, à moins que cette adresse corresponde à sa résidence habituelle connue de l'employeur.”

Art. 3

La présente loi entre en vigueur le 1er janvier 2024.

20 mars 2023

WETSVOORSTEL**Artikel 1**

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 74 van de Grondwet.

Art. 2

In artikel 31 van de wet van 3 juli 1978 betreffende de arbeidsovereenkomsten, laatstelijk gewijzigd bij de wet van 30 oktober 2022 wordt paragraaf 2/1 vervangen als volgt:

“§ 2/1. In afwijking van § 2, tweede en derde lid, is de werknemer er driemaal per kalenderjaar niet toe gehouden een geneeskundig getuigschrift voor te leggen voor de eerste drie dagen van een arbeidsongeschiktheid. In voorkomend geval deelt hij de werkgever onmiddellijk mee op welk adres hij zal verblijven tijdens deze eerste drie dagen van arbeidsongeschiktheid, tenzij dit adres overeenstemt met zijn gewoonlijke verblijfplaats die bij de werkgever gekend is.”

Art. 3

Deze wet treedt in werking op 1 januari 2024.

20 maart 2023

Kristof Calvo (Ecolo-Groen)
Cécile Cornet (Ecolo-Groen)